

การผลิตหนังสือประเภทตำราของสำนักพิมพ์เอกชนในกรุงเทพมหานคร

นางสาวจงดี้ ปิยะศิริรินทร์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2534

ISBN 974-578-618-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017414 I10313606

PUBLICATION OF TEXTBOOKS BY PRIVATE PUBLISHERS
IN BANGKOK METROPOLIS

Miss. Jongdee Piyasirinon

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Library Science

Graduate School

Chulalongkorn University

1991

ISBN 974-578-618-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การผลิตหนังสือประเภทตำราของสำนักพิมพ์เอกชนในกรุงเทพมหานคร
 โดย นางสาวจตุดี ปิยะศิริพันธ์
 ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์
 อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์กลุ่มจิตต์ พลายเวช

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
 ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

.....
 (ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วิชาภัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
 (รองศาสตราจารย์ศจี จันทวิมล)

.....
 (รองศาสตราจารย์กลุ่มจิตต์ พลายเวช)

.....
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์วัลย์พร เหมะรัชตะ)

.....
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประยงค์ศรี พัฒนกิจเจริญ)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมเพียงแผ่นเดียว

จงดี ปิยะศิริพันธ์ : การผลิตหนังสือประเภทตำราของสำนักพิมพ์เอกชนในกรุงเทพมหานคร (PUBLICATION OF TEXTBOOKS BY PRIVATE PUBLISHERS IN BANGKOK METROPOLIS) อ.ที่ปรึกษา : รศ.กล่อมจิตต์ พลายเวช, 178 หน้า. ISBN 974-578-618-7

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเกี่ยวกับการผลิตหนังสือตำราของสำนักพิมพ์เอกชนในกรุงเทพมหานครว่า มีการผลิตในสาขาวิชาใดและสำหรับระดับการศึกษาใดบ้าง รวมถึงกระบวนการและปัญหาในการผลิต

ผลการวิจัยพบว่า ในด้านสาขาวิชาและระดับการศึกษาของหนังสือตำราที่ผลิตมีการผลิตสาขาวิชา สังคมศึกษา / สังคมศาสตร์มากที่สุด และผลิตขึ้นสำหรับระดับอุดมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนปลายมากที่สุด สำหรับกระบวนการผลิต มีการใช้ขั้นตอนการพิสูจน์อักษรครั้งที่ 1 และขั้นตอนการเย็บเล่มครบทุกสำนักพิมพ์ และมีเพียงสำนักพิมพ์เดียวเท่านั้นที่ใช้กระบวนการผลิตครบทุกขั้นตอน ในเรื่องปัญหาการผลิต ปรากฏว่า ส่วนมากประสบปัญหาขาดการจำหน่ายต่ำ แต่ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการผลิตโดยตรงนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นปัญหาด้านทุนการผลิตสูง แต่ต้องขายในราคาต่ำ

ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์
สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิสิต *[Signature]*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *[Signature]*

พิมพ์ต้นฉบับบทความวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

JONGDEE PIYASIRINON : PUBLICATION OF TEXTBOOKS BY PRIVATE PUBLISHERS
IN BANGKOK METROPOLIS. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. KLOMCHIT PLYWEJ.
178 PP.

The objectives of this research is to study the major field of publications, the most popular education level published, as well as the publication process and its issues, of the publication of textbooks by private publishers in Bangkok Metropolis.

It is found that the most pronounce field of textbooks published is sociologies, which are mostly published for high school and graduate levels. The first proofing and binding are the steps utilized by all publishers, which there is only one publishers among the samples follows complete steps of processing. Low sale volumes is the most significant issue. However, the major issues suffer directly to publishing are high cost against possible low selling price.

ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์
สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ลายมือชื่อคณาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

ในการดำเนินการวิจัย เรื่อง "การผลิตหนังสือประเภทตำราของสำนักพิมพ์เอกชน
ในกรุงเทพมหานคร" ครั้งนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ก่่อมจิตต์ ทลาย เวช
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อย่างสูง ที่ได้กรุณาสละเวลาตรวจสอบ แก้ไข และให้คำแนะนำ
อันมีค่าจนทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านคณะกรรมการและอาจารย์ทุกท่าน รวมทั้ง
พี่น้อง และ เพื่อน ๆ ชาวบรรณารักษศาสตร์ที่ได้กรุณาให้กำลังใจและคอยห่วงใยตลอดมา
และท้ายสุดนี้ขอขอบพระคุณสำนักพิมพ์ทุกแห่งที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถาม เพื่อการวิจัยครั้งนี้ เป็น
อย่างยิ่ง

จงดี ปิยะศิรินนท์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ที่มาของปัญหา	1
การสำรวจและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
วัตถุประสงค์	7
แนวคิดและ เหตุผล	7
ขอบเขตของการวิจัย	7
วิธีดำเนินการวิจัย	7
ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย	8
คำอธิบายศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	8
2 การผลิตหนังสือตำรา	10
สื่อการศึกษา	10
ความหมายของหนังสือตำรา	12
การผลิตหนังสือตำรา	13
การผลิตหนังสือตำราในต่างประเทศ	13
ประวัติการพิมพ์	13
การผลิตหนังสือตำราของต่างประเทศ	15
การผลิตหนังสือในประเทศไทย	20

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
	ประวัติการพิมพ์	20
	การผลิตหนังสือตำราของประเทศไทย	26
	หนังสือตำราก่อนสมัยปฏิรูปการศึกษา	
	(ยุคกรุงสุโขทัย-2410)	27
	หนังสือตำราสมัยปฏิรูปการศึกษาถึงยุคการ	28
	เปลี่ยนแปลงการปกครอง (2411-2475)	
	หนังสือตำราหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง	
	ถึงปัจจุบัน	33
	การผลิตหนังสือตำราระดับอุดมศึกษา	36
	สำนักพิมพ์เอกชนในกรุงเทพมหานคร	39
	การพิมพ์และการผลิตหนังสือ	44
	เทคนิคการพิมพ์	44
	กระบวนการผลิตหนังสือ	49
3	วิธีดำเนินการวิจัย	53
	การสำรวจเบื้องต้น	53
	การสร้างเครื่องมือวิจัย	54
	การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล	55
4	การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล	57
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	130
	สรุปผลการวิจัย	130
	อภิปรายผล	135

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ระดับการศึกษาและสาขาวิชาของหนังสือตำราที่ผลิต	135
กระบวนการผลิตหนังสือตำรา	137
ปัญหาการดำเนินงานของสำนักพิมพ์เอกชน	
ผู้ผลิตหนังสือตำรา	138
ข้อเสนอแนะ	140
ข้อจำกัดในการวิจัย	142
บรรณานุกรม	143
ภาคผนวก	150
ภาคผนวก ก. แบบสอบถาม	151
ภาคผนวก ข. รายชื่อสำนักพิมพ์	166
ประวัติผู้เขียน	178

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 การบริหารงานของสำนักพิมพ์	59
2 นโยบายหลักในการผลิตหนังสือ	62
3 จำนวนหนังสือที่สำนักพิมพ์ผลิตในแต่ละปี	65
4 สำนักพิมพ์ที่มีการจัดทำรายชื่อหนังสือ	67
5 สำนักพิมพ์ที่มีโรงพิมพ์และ/หรือร้านจำหน่ายหนังสือ	70
6 สำนักพิมพ์ที่มีตัวแทนจำหน่ายในต่างจังหวัด	72
7 สำนักพิมพ์ที่มีการกำหนดนโยบายในการผลิต	75
8 จำนวนชื่อเรื่อง และจำนวนเล่มที่สำนักพิมพ์ผู้ผลิตหนังสือตำรา ผลิตในแต่ละปี	77
9 ต้นฉบับที่ใช้ในการผลิตหนังสือ	80
10 ระดับการศึกษาของหนังสือตำราที่ผลิต	83
11 ลักษณะ การพิมพ์และรูปเล่มของหนังสือตำราที่ผลิต	85
12 สำนักพิมพ์ที่มีการกำหนดสาขาวิชาที่จะพิมพ์	87
13 สำนักพิมพ์ที่มีการผลิตหนังสือตำราตามสาขาวิชาในปี พ.ศ. 2528	91
14 สำนักพิมพ์ที่มีการผลิตหนังสือตำราตามสาขาวิชาในปี พ.ศ. 2529	93
15 สำนักพิมพ์ที่มีการผลิตหนังสือตำราตามสาขาวิชาในปี พ.ศ. 2530	95
16 จำนวนสาขาวิชาที่ผลิตโดยสำนักพิมพ์ต่าง ๆ ในช่วงปี พ.ศ. 2528-2530	97
17 ขั้นตอนของการผลิตหนังสือตำรา	99
18 การกำหนดผู้เขียนหนังสือตำรา	103
19 การคัดเลือกต้นฉบับเพื่อการผลิตหนังสือตำรา	106

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
20	ผู้คัดเลือกต้นฉบับ เพื่อการจัดพิมพ์	108
21	ลักษณะของภาพประกอบหนังสือตำรา	110
22	การกำหนดผู้ตรวจแก้ต้นฉบับและผู้เรียบเรียงต้นฉบับ	113
23	การเย็บเล่ม	116
24	ระบบการพิมพ์	119
25	ระยะเวลาการผลิตหนังสือตำราแต่ละชื่อเรื่อง	122
26	ขั้นตอนการผลิตที่ใช้เวลายาวกที่สุดในการผลิตหนังสือตำรา	125
27	ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างกระบวนการผลิตหนังสือตำรา	127
28	ปัญหาในการดำเนินการผลิตของสำนักพิมพ์ผู้ผลิตหนังสือตำรา	129